

Hodnocení disertační práce Věry Zelenkové:

Mgr. Věra Zelenková byla studentkou v doktorském studijním programu od 1. 9. 2009; jako téma svojí disertační práce zvolila si Činnost českých spisovatelů v období Protektorátu Čechy a Morava a výklad této problematiky v hodinách literární výchovy; téma obtížné k nastudování i k porozumění a následné interpretaci - jednak vinou záplavy „zaručeně pravých“ materiálů či „svědectví“, jednak absencí přímých svědků, a pokud přece jen něco zbylo – není vyloučeno, že některé faktory subjektivní (věk) nebo množství ideologických „masáží“ v průběhu desetiletí ryzí, čisté vědomí mohly změnit v rozmazanou kašičku „bylo – nebylo“ (viz mimo jiné překvapivé proměny úlohy „profesora chemie“ v publikacích M. Ivanova věnovaných svědectví o atentátu na Heydricha od šedesátých let do r. 1989) . A zapomínat nelze ani na pramalou připravenost či nezájem mladého publika přijímat cokoliv z období „protektorátního temna“ bez nezbytné přílohy senzace či bombastických point.

Autorka však nestaví na svědectví pamětníků, nýbrž dokumentů, a mnohé mezery v archivech svědčí o permanentní posedlosti Čechů ničit systematicky jakékoliv svědectví o způsobech svého bytí v evropském prostoru a mnohdy přímo zabránily přesnější rekonstrukci, několikaleté úsilí doktorandky bylo ve výsledku úspěšné a umožnilo předložit dosti znepokojující a relativně detailní rekonstrukci jistých výsečí života v oblasti literatury, filmu, žurnalistiky především.

Za cennou považuji zejména druhou část práce, kapitoly pátá až osmá – předpokládám - mohou posloužit přímo coby výzva k dalšímu hlubšímu bádání a reinterpetacím atmosféry období protektorátu; struktura důležitých či rozhodujících institucí, jejich obsazení, jména, funkce, charakteristiky i charaktery, vztahy, osudy, změny, množství nabízených otazníků mj. i v souvislosti s otázkami znepokojivě inspirativními - „zač vlastně“ pobírali oni autoři či jejich pozůstalí pravidelný a nemalý obolos? Jaká byla úloha mnohých významných „neznámých“ v zákulisí (viz osoba Viléma Kostky, zmiňovaná i V. Černým, J. Pilzem či J. Rambouskem)? Bylo vše opravdu tak „černé“? Bylo vše tak „bílé“ a čisté? Jaká mohla být (byla) mimo jiné role Moravcova MLO?

Zkušebním kamenem práce budou ale – jako vždy! - až perspektivy či možnosti její praktické, didaktické, zejména nedogmatické (!) realizace – zde bude záležet nejvíce na kvalitě či kvalifikovanosti, fundovanosti „realizátorů“,

na jejich připravenosti, zvláště kreativitě, schopnostech, ochotě a míře připravenosti (tj. vzdělanosti či poučenosti) především, jistě i na konkrétních (i materiálních) možnostech (využití AVT), přes minimální hodinové (spíš desetiminutové) dotace lze však nepochybně tematiku do výukového procesu vsouvat; toto „téma“ tradičně „nepřekonatelné“, uzurpující, považuji za nezbytné ignorovat (aspoň do jisté míry): vzdělání, vědění a poznání školské „praxi“ (stanovený počet vyučovacích minut) musí být nadřazeno, věřím, že budoucnost o tomto přesvědčí. Za důležité považuji v této pasáži uveřejnění výchozích textů (Mnichovská dohoda – s. 100, reakce Marèsova s. 102, Moravcova – s. 109, Durychova – s. 110, úryvek z textu Andrejsova – s. 116); silně inspirativní jsou však i mnohé další – nejen texty, ale též ostatní z přiložených navržených či doporučených materiálů.

Práce není bez nedostatků, jeden z nich spatřuji v jisté „nevyrovnanosti“ jednotlivých částí (zvl. částí úvodních), místy možná příliš podléhá sugestivitě originálních zdrojů, stěží lze však přehlédnout preciznost, s níž autorka v procesu konstrukce práce postupuje, pracuje s materiálem značného rozsahu, s objeveným se nejednou s obtížemi vyrovnává či s ním zápasí, poznané a shromážděné není zřejmě vždy detailně uspořádáno, jak ostatně již zmíněno – i archivní materiály jsou nekompletní – zpracovat takovýmto způsobem téměř neznámou periodu a pokusit se ji interpretovat studujícím nebude snadné, nemůže však též - žel - být úkolem toliko literárního teoretika, jakkoliv začínajícího.

Smysl a přínos celé práce spatřuji mimo jiné i v tom, co vidět není a vidět být nemůže: spočívá dle mne předně v zásadním přínosu pro autorku samotnou, v jejím obohacení; poznané, nalezené, zpracované a k interpretaci připravené může buď sama předávat dále ať již na půdorysu jakékoliv vzdělávací instituce, nebo inspirovat další stejným obdobím zasažené.

V Plzni 29. července 2016

PaedDr. Jiří Staněk, CSc.

